

MELANOM DIŞI DERİ KANSERLERİ HASTA BİLGİLENDİRME FORMU

1) Melanom dışı deri kanserleri nedir?

- Bazal Hücreli Karsinom (BHK):** Derideki bazal hücrelerden gelişen, en sık karşılaşılan ama en az tehlikeli olan deri kanseridir.
- Skvamöz Hücreli Karsinom (SHK):** Derideki keratinositlerden gelişen ikinci sıklıkla görülen deri kanseridir.
- Aktinik Keratoz (AK):** SHK gelişiminden önceki basamak olarak kabul edilir ve SHK'e dönüşme potansiyeli vardır.

2) Melanom dışı deri kanserleri nasıl görünür?

- BHK:** En çok güneşe maruz kalan deri bölgelerinde görülür. Genelde küçük, kırmızı veya deri renginde, parlak kenarlı bir kabartı gibi belirir ve ilerleyen zamanda deride tekrarlayan sıyrılmaya, yara, kanama ve kabuklanmalar olur. Yavaş büyürler ve vücudun diğer yerlerine hemen hiç yayılmazlar ancak, uzun süre tedavi edilmezlerse derin bir yaraya dönüşerek alttaki dokulara zarar verebilirler.

BHK (klinik ve dermoskopik görünüm). Dermoskopik inceleme derinin dermoskop adı verilen bir cihazla incelenmesi yöntemidir. Dermoskop, özel ışık sistemi olan bir büyüteç gibi düşünülebilir. Böylece hekim derinin üst tabakalarını detaylı görebilmekte ve daha kolay ve doğru tanı koyabilmektedir.

- SHK:** Sıklıkla baş ve boyunda görülür ve özellikle kulak, dudak ve eller ile kolların arka yüzünde gelişme eğilimindedir. BHK'lara benzeyebilir ancak daha kabarık ve kabukludurlar. Bu deri kanseri BHK'a göre daha riskli olup lenf nodlarına ve diğer organlara yayılabilir ve ölümle sonuçlanabilir.

SHK (Klinik ve dermoskopik görünüm)

- AK:** Çoğunlukla lezyonlar güneşe maruz kalan bölgelerde, en sık yüz ve el sırtlarında görülür. Sert yüzeyli, üzeri pürüklü hissedebilen küçük pembe, kırmızı ya da kahverengi lekeler şeklindedir. SHK'ya dönüşme potansiyeli nedeniyle tedavi edilmesi gerekir.

AK (Klinik ve dermoskopik görüntü)

3) Melanom dışı deri kanserleri en sık kimlerde oluşur?

Bu kanserler ilerleyen yaşla birlikte daha sık görülür.

Açık tenli kişilerde daha fazla oluşur, bunlar sürekli yanan ama bronzlaşmayan kişilerdir.

En önemli risk faktörü zararlı güneş ışınlarıdır. Güneşten en çok etkilenenlerin başında çocuklar gelir. Özellikle çocukluğunda çil öyküsü olan ya da sık veya şiddetli güneşe maruz kalan çocuklarda, erişkin çağda deri kanseri gelişme riski daha fazladır.

Ailede veya kendisinde deri kanseri öyküsü bulunan kişilerde de risk daha fazladır.

Güneş altında uzun süre vakit geçirenler (iş, hobi, vs); yaz tatillerinde uzun süre güneş banyoları ve solaryuma gidenlerde de risk fazladır.

Bağışıklık sistemi zayıflamış olanlar; organ nakli yapılmış kişiler; bazı kalıtsal hastalığı olanlarda (albinizm, kseroderma pigmentozum, Gorlin Sendromu gibi) da deri kanseri gelişme riski daha çoktur.

4) Melanom dışı deri kanserlerinden ne zaman şüphelenim?

Erken tanı kesin tedavinin ilk ve en önemli adımıdır. Derideki görülebilen bazı değişiklikler kanser açısından uyarıcı olabilir. Deri üzerinde zaman zaman açılıp kapanan bir yara ya da kabarıklık deri kanseri belirtisi olabilir. Buna kaşınma, akıntı, kanama ve kabuklanma eşlik edebilir.

Derideki bir kabartı veya lekenin büyümesi, şeklinde yada renginde değişiklik olması durumunda veya iyileşmeyen yaralarda cilt hastalıkları uzmanına muayene olunmalıdır. Uzman hekim klinik muayenenin yanısıra deri lezyonlarındaki değişiklikleri daha ayrıntılı olarak gösterebilen ve deri kanserleri tanısını daha kolay hale getiren dermoskopik inceleme (bilgisayarlı ya da el cihazı) ile erken tanıya ulaşabilir.

5) Melanom dışı deri kanserlerinde tedavi

Deri kanserlerinde birinci tedavi seçeneği cerrahi tedavi yani kanserli kısmın ameliyat ile çıkarılmasıdır. Kanser cerrahisinde birinci amaç kanserli kısımların tamamının çıkarılabilmesidir. Bunun yanında elektrokoterizasyon ve küretaj, kriyoterapi, fotodinamik tedavi, topikal kremler (İmiquimod, 5-florourasil gibi) de kullanılabilir.

Eğer cerrahi olarak çıkarılabilmesi mümkün olmayacak kadar genişlemiş ya da kontrol edilemeyecek şekilde diğer bölgelere ya da organlara yayılım olmuşsa, radyoterapi (ışın tedavisi) ve kemoterapi (ilaç tedavisi) gibi diğer yöntemlere başvurulur. Ayrıca alternatif tedavi yöntemleri de uygulanır.